

Utredningen om en likvärdig förskola av god kvalitet lämnar sina förslag

Utbildnings- och integrationsminister Simona Mohamsson
Särskild utredare Eva Broström

16 juni 2026

En bra start i livet

- Barn som gått i förskolan har bättre förutsättningar att klara skolan.
- Minskar risken för att de senare i livet hamnar i kriminalitet och utanförskap.
- Men förskolan behöver bättre förutsättningar.

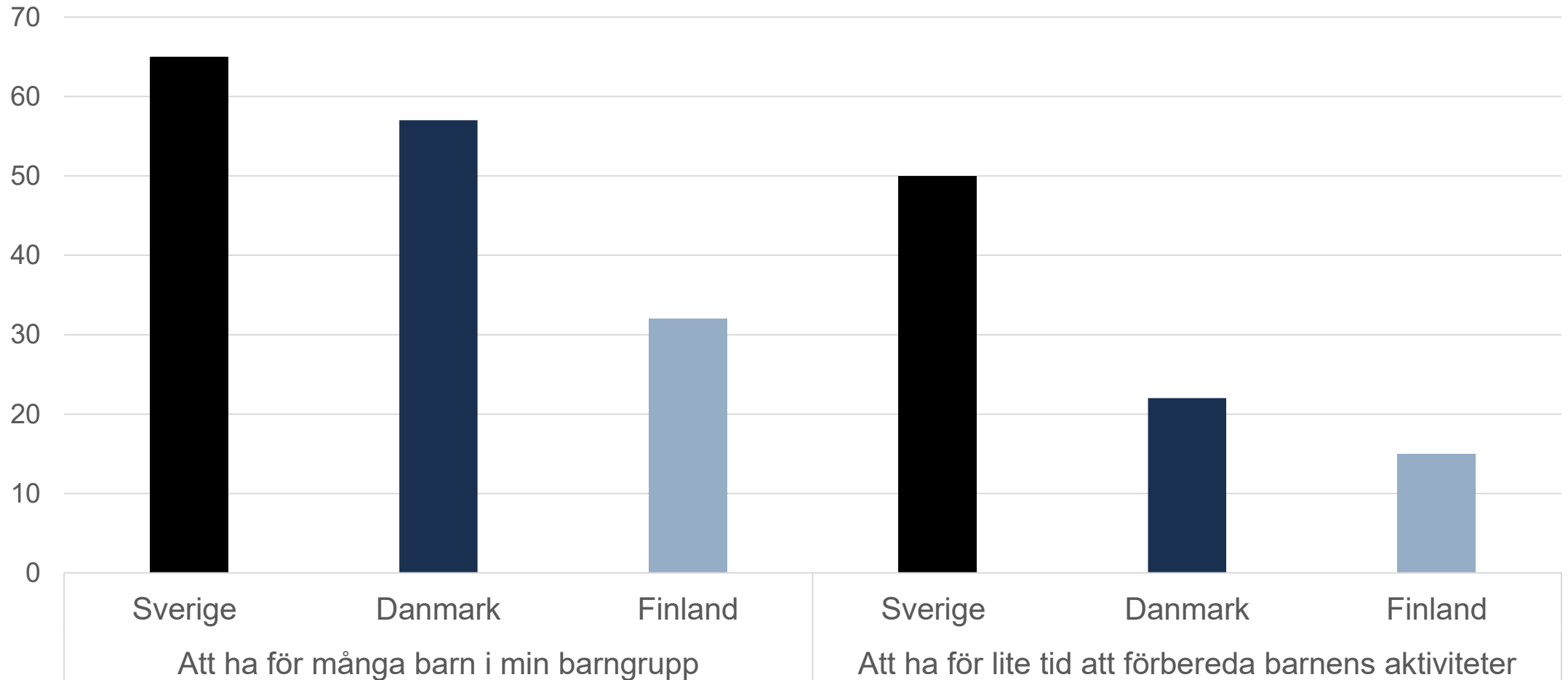

Foto: Ulrika Westerberg/Regeringskansliet

Förskolan behöver bättre förutsättningar

Andel förskolepersonal (procent) som svarar att följande situationer skapar **ganska mycket** eller **mycket** stress.

Källa: TALIS 2024

Regeringen satsar på förskolan

- Regeringen har infört en reglering som sätter en lägsta nivå för hur mycket tid förskollärare ska få för planering och uppföljning av undervisningen.
- Regeringen satsar över 3 miljarder kronor 2026 på att minska barngrupperna och öka personaltätheten i förskolan.

Förutsättningar för en likvärdig och språkutvecklande förskola

Utredningen om en likvärdig förskola av god kvalitet med obligatorisk språkförskola (U2024:04)

Uppdraget

- Lämna förslag i syfte att alla förskolor ska ges likvärdiga förutsättningar att erbjuda en utbildning av god kvalitet.
- Överväga hur det kan införas en s.k. obligatorisk språkförskola för vissa barn som behöver bättre språkutveckling i svenska.

Uppdraget om en likvärdig förskola av god kvalitet

Förskolan idag

- Det finns cirka 8 000 – 9 000 förskolor i Sverige i dag med olika förutsättningar och med skiftande kvalitet
- 80 – 90 procent av alla barn är inskrivna i förskola vid 3 års ålder
- De barn som inte är inskrivna är barn till vårdnadshavare som inte avser att stanna i Sverige t.ex. arbetskraftsinvandrare
- Den demografiska utvecklingen skapar ”ett fönster” för att förbättra de strukturella förutsättningarna i förskolan

Likvärdighet är förskolans svaga punkt

- Barn har rätt till en förskola som **förbereder för fortsatt utbildning** oavsett boende eller bakgrund
- Enligt skollagen ska förskolan **vara likvärdig**; lika tillgång till, ha lika kvalitet och verka kompensatorisk
- **Stora kvalitetsskillnader** över landet

Förskolan framåt – ett fönster för förändring

- Färre barn är inskrivna i förskolan eftersom antalet små barn minskar
- Stort överskott av personal och lokaler
  - Enligt SKR kommer behovet av anställda inom förskolan minskar med ca **14 800** mellan 2023 och 2033

Källor: SKR, Välfärdens kompetensförsörjning – Personalprognos 2023–2033 och strategier för att klara kompetensförsörjningen, SCB:s befolkningsprognos

Förslag om en reglering av barngruppsstorlek och personaltäthet

- Att antalet barn i en barngrupp ska regleras och vara högst:
  - 12 barn i åldern 1–2 år
  - 15 barn i åldern 3–5 år
  - 12 barn i åldern 1–5 år
- Personaltätheten på en förskoleenhet ska som lägst vara:
  - fyra barn i åldern 1–2 år per personal
  - fem barn i åldern 3–5 år per personal
  - fyra barn i åldern 1–5 år per personal

Vidare föreslås....

- Krav på personalens kunskaper i svenska, bl.a. ska huvudmannen ansvara för att personal har tillräckliga språkkunskaper i svenska
- En utredning ska tillsättas med uppdrag att föreslå en långsiktig och hållbar strategi för att säkra kompetensförsörjningen inom förskolan
- Det ska framgå av skollagen att förskolan ska lägga särskild vikt vid att alla barn ges förutsättningar att lära sig, utveckla och använda svenska

Uppdraget om obligatorisk språkförskola för vissa barn

Analys och bedömning

- Det saknas rättsliga förutsättningar för att införa en obligatorisk förskola för vissa barn
  - Begränsning av grundläggande fri- och rättigheter
  - Inskränkning av rörelsefriheten
  - Risk för indirekt diskriminering
- *Dessutom* saknas praktiska förutsättningar för att fler barn ska utvecklas i det svenska språket i förskolan
  - Kompetensförsörjningen brister i förskolan liksom personalens språkkunskaper
  - Särskilda språkstärkande insatser och metoder behövs i undervisningen
  - Det räcker inte att bara vara i förskolan

Men det behövs insatser för att stärka språkutvecklingen i förskolan

Förslag

- En försöksverksamhet med språkstärkande insatser för vissa barn under en period om två år
- Språkstärkande stöd för alla barn med brister i det svenska språket
  - Alla barn ska genomgå en **språkbedömning** vid tre års ålder
  - Barn ska ges en rätt till **språkstärkande insatser** i förskolan

Vidare föreslås....

- En utökad rätt till avgiftsfri allmän förskola till 25 timmar per vecka för alla barn från 3 års ålder
- Åtgärder för att öka antalet barn i förskolan samt uppföljning av barns närvaro

Konsekvenser och finansiering

- Förslagen ger totalt en offentligfinansiell effekt om drygt 12 mdkr
- Finansiering föreslås via anslagen 1:1 Barnbidrag och 1:2 Föräldraförsäkring
- Förslagen innebär ett behov av cirka 13 000 ytterligare anställda

Jmf *minskat* behov med ca 14 800 anställda enl. SKR med nuvarande utveckling.

Förslag	Offentligfinansiell effekt (mndkr)
Reglering av personaltäthet	8 610
Utökad rätt till avgiftsfri förskola	3 440
Reglering av barn per barngrupp	3 120
Övriga	120
Totalt*	12 130

Not: Förslagets totala effekt är lägre än summan av kostnaderna för förslagen var för sig. Förklaringen är att viss personal som krävs för exempelvis förslaget om barngrupper redan täcks av förslaget om ökad personaltäthet om förslagen genomförs tillsammans, och därför inte behöver räknas två gånger.

Sammanfattningsvis

- Förskolan är viktiga för barns framtida utbildning
- Det finns i dag brister i likvärdighet och kvalitet
- Det krävs en förskola med god kvalitet för att stärka undervisningen och det språkstärkande arbetet
- Den demografiska utvecklingen ger ”ett fönster” för att skapa bättre strukturella förutsättningar för förskolan

Utredningen om en likvärdig förskola av god kvalitet lämnar sina förslag

Utbildnings- och integrationsminister Simona Mohamsson
Särskild utredare Eva Broström

16 juni 2026

